

הַיָּם הֵם הֵיוּ שְׂרוּיִים? אֵלָא חֲזַר לְמַעְלָה, שְׁכָתוּב מַה תִּצְעַק אֵלַי, שְׁהָרִי כָלָם בְּמִקּוּם זֶה עוֹמְדִים. וְעַל זֶה וַיִּסְעוּ, וַיִּסְעוּ מִזֶּה, שְׂזָה אֵינוֹ הַזְּמַן (אֵלָא בְעֵתִיק תְּלוּי הַדְּבָר).

וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְרָךְ וּגְו'. הָרַם אֶת מִטְרָךְ, שָׁבוּ רְשׁוּם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. נָטָה יָדְךָ בְּצַד שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וּכְיוֹן שְׁהַמִּים יֵרְאוּ אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, הֵם יִכְרְחוּ מִמֶּנּוּ וּמִלְפָּנָיו (לְפָנָיו). וְעַל זֶה וּנְטָה אֶת יָדְךָ, לְצַד אֶחָד, שְׁאֵת הַצְּדָדִים הָאֲחֵרִים שֶׁל אוֹתוֹ הַמַּטָּה הַצְּטָרְךָ אוֹתוֹ לְמִים (לְדָבָרִים) אֲחֵרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, רְאִיתִי שֶׁלְפַעְמַיִם הַמַּטָּה הַזֶּה נִקְרָא מַטָּה הָאֱלֹהִים, וְלְפַעְמַיִם נִקְרָא מַטָּה מִשָּׁה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְשֵׁנִים הֵיוּ וְכַךְ בִּארְנָנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְנוּנָא סָבָא, יָפָה אָמַר, שְׁכָלָם אֶחָד, בֵּין שְׁתַּאמְר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בֵּין שְׁתַּאמְר שֶׁל מִשָּׁה. וְהַמַּטָּה הַזֶּה, לְעוֹרָר צַד הַגְּבוּרָה. וְעַל זֶה וּנְטָה אֶת יָדְךָ, יָד שְׁמָאל, שְׁהִיא מְצַד הַגְּבוּרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹי לְאוֹתָם שְׁלֵא רוּאִים וְלֹא מְסַתְפְּלִים בַּתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה קוֹרֵאת לְפָנֶיהֶם בְּכָל יוֹם, (וְלֹא יוֹדְעִים) וְלֹא מְשִׁיחִים. בֹּא רֵאזָה, מְצַד הַגְּבוּרָה מִתְעוֹרְרִים הַמִּים בְּעוֹלָם, וְיוֹצְאִים מִים, וְכַעַת רוֹצֵה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַבֵּשׁ אֶת הַמִּים, לְמַה וּנְטָה אֶת יָדְךָ, שְׁהוּא שְׁמָאל?

אֵלָא הָרַם אֶת מִטְרָךְ לְיַבֵּשׁ אֶת הַמִּים, וּנְטָה אֶת יָדְךָ לְהַשִּׁיב אֶת הַמִּים, לְעוֹרָר אֶת צַד הַגְּבוּרָה וְלְהַשִּׁיב הַמִּים עַל הַמְצָרִים. וּמִשּׁוּם כֶּךָ שְׁגִי דְבָרִים כָּאֵן, שְׁכָתוּב הָרַם אֶת מִטְרָךְ, וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ.

וְהָרִי הַתְּהוֹמוֹת הֵיוּ? אֵלָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה גִס בַּתּוֹךְ גִּס, כְּנֹאמַר קִפְאוּ תְּהֵמַת בְּלִבְיָם. וְהֵיוּ

הַשְּׁתָּא. וַיִּסְעוּ, וְכִי לֹאֵן אֲתָר פְּקִיד לֹוֹן דִּינְטְלוֹן, דְּהָא עַל יַמָּא הוּוּ שְׂרָאן. אֵלָא אֶהְדָּר לְעֵילָא, דְּכִתִּיב מַה תִּצְעַק אֵלַי, דְּהָא כְלָהוּ בְּאֲתָר דָּא קַיִימִי. וְעַל דָּא וַיִּסְעוּ, יִנְטְלוֹן מִן דָּא, דְּלָאוּ עֲדָנָא הוּא. (ס"א אֵלָא בְעֵתִיקָא תְּלוּיָא מִלְתָּא).

וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְרָךְ וּגְו'. (שְׁמוֹת י"ד) הָרַם אֶת מִטְרָךְ, דִּי בֵיה רְשִׁים שְׁמָא קְדִישָׁא, אֲרַפִּין יָדְךָ בְּסִטְרָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא, וּכְיוֹן דִּיחֲמוֹן מִיָּא שְׁמָא קְדִישָׁא, יַעֲרְקוֹן מַנְיָה. וּמִקְמִיָּה (ג"א קַמִּיָּה) וְעַל דָּא, וּנְטָה אֶת יָדְךָ, לְסִטְרָא חֲדָא, דְּסִטְרִין אֲחֵרִין דְּהֵוּא מַטָּה, אֲצִטְרִיךְ לָךְ לְמִיָּין (ג"א לְמִלּוֹן) אֲחֵרִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲמִינָא, דְּזַמְנִין אֲתַקְרִי הָאִי מַטָּה, מַטָּה הָאֱלֹהִים, וְלְזַמְנִין אֲתַקְרִי מַטָּה דְּמִשָּׁה. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן (תְּרִי הוּוּ וְנַחֲבִי אוּקְיָמָנָא) בְּסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, שְׁפִיר קָאמַר, דְּכָלְהוּ חַד, בֵּין תִּימָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבֵין תִּימָא דְּמִשָּׁה, וְהָאִי מַטָּה, לְאַתְעֲרָא סִטְרָא דְּגְבוּרָה. וְעַל דָּא, וּנְטָה אֶת יָדְךָ, יָדָא דְשְׁמָאֵלָא, דְּאִיְהוּ בְּסִטְרָא דְּגְבוּרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּוִי לְאִינוֹן דְּלֹא חֲמָאן, וְלֹא מְסַתְפְּלִין בְּאוֹרֵייתָא, וְאוֹרֵייתָא קְאָרִי קַמִּיָּהוּ בְּכָל יוֹמָא, (ס"א וְלֹא יַדְעוּ) וְלֹא מְשִׁיחִין. תָּא חֲזִי, בְּסִטְרָא דְּגְבוּרָה מִתְעֲרִי מִיָּא בְּעַלְמָא, וּנְפַקִי מִיָּא, וְהַשְּׁתָּא בְּעֵי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִגְבָּא מִיָּא, אֲמָאִי וּנְטָה אֶת יָדְךָ, דְּאִיְהוּ שְׁמָאֵלָא.

אֵלָא הָרַם אֶת מִטְרָךְ, לְנִגְבָּא מִיָּא. וּנְטָה אֶת יָדְךָ, לְאַתְבָּא מִיָּא, לְאַתְעֲרָא סִטְרָא דְּגְבוּרָה, וְלְאַתְבָּא מִיָּא עַל מְצָרִים. וּבִגִּין כֶּךָ, תְּרִין מַלִּין הָכָא, דְּכִתִּיב הָרַם אֶת מִטְרָךְ, וּנְטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ.

וְהָא תְּהוֹמֵי הוּוּ. אֵלָא קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֶבֶד

הולכים ביבשה בתוך הים. זהו שכתוב ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה.

ויסר את אפן מרפכתיו. רבי שמעון פתח, (יחזקאל א) וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות. פסוק זה פרשוהו ונתבאר, אבל בא ראה, הקדוש ברוך הוא בכל מראה את שלטונו, ושלטונו זה לא יעבר לעולם ולעולמי עולמים.

ועשה שלטון באבות. נטל את אברהם והעמיד בו את העולם, שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ופרשוה. נטל את יצחק ושתל בו את העולם, שהוא קים לעולמים. זהו שכתוב ואת בריתי אקים את יצחק. נטל את יעקב, והושיבו לפניו והשתעשע עמו, והתפאר בו. זהו שכתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

ובא ראה, יעקב אחז בעץ החיים שאין בו מות לעולמים, שכל החיים נתקנו באותו העץ, ונותן חיים לכל אותם שאחוזים בו, ולכן יעקב לא מת. ומתי מת? בשעה שכתוב (בראשית מט) ויאסף רגליו אל המטה. המטה, כמו שנאמר (שיר א) הנה מטתו שלשלמה, משום שבמטה זו כתוב רגליה ירדות מות, ולכן כתוב ויאסף רגליו אל המטה, ואז ויגוע ויאסף אל עמיו. ועשה הקדוש ברוך הוא את יעקב לבחיר האבות, זהו שכתוב (ישעיה מא) יעקב אשר בחרתיך.

בא ראה, כל המחנות שלמעלה וכל אותן המרפכות, כלם אחוזים אלה באלה, דרגות בדרגות. אלה עליונים ואלה תחתונים, וחסות

ניסא גו ניסא, כמה דאת אמר (שמות טו) קפאו תהומות בלב ים. והו אוליין ביבשתא בגו ימא, הדא הוא דכתיב ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה. (דף מ"ח ע"ב)

ויסר את אופן מרפכתיו. (שמות יד) רבי שמעון פתח, (יחזקאל א) וארא החיות והנה אופן אחד בארץ אצל החיות. האי קרא אוקמוה ואתמר, אבל תא חזי, קדשא בריך הוא בכלא אתחזי שלטנותא דיליה, ושלטניה די לא תעדי לעלם ולעלמי עלמין.

ועביר שולטנותא באבהן, נטל לאברהם, וקיים ביה עלמא, דכתיב, (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ואוקמוה. נטיל יצחק, ושתיל ביה עלמא, דאיהו קיים לעלמין, הדא הוא דכתיב, (בראשית יד) ואת בריתי אקים את יצחק. נטל יעקב, ואותביה קמיה, ואשתעשע בהדיה, ואתפאר ביה, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

והא חזי, יעקב אחיד באילנא דחיי, דלית ביה מותא לעלמין, דכל חייין בההוא אילנא אשתכללו, ויהב חייין לכל אינון דאחידן ביה. ובגין כן, יעקב לא מית. ואימתי מית, בשעתא דכתיב, (בראשית מט) ויאסף רגליו אל המטה. המטה, כמה דאת אמר (שיר השירים ג) הנה מטתו שלשלמה, בגין דבהאי מטה כתיב, (משלי ה) רגליה יורדות מות, ובגין כן ויאסף רגליו אל המטה כתיב, פדין ויגוע ויאסף אל עמיו. ועבד קדשא בריך הוא ליעקב שלימו דאבהן, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ"א) יעקב אשר בחרתיך.

תא חזי, כל משריין דלעילא, וכל אינון רתיכין, כלהו אחידן אליין באליין,